

ALŽBETKA, n. o., ŠKOLSKÁ 4, 052 01 SPIŠSKÁ NOVÁ VES

**PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY,
ALŽBETKA, n. o.**

SPIŠSKÁ NOVÁ VES

S účinnosťou od 01. 09. 2021

Vysvetlivky a skratky

- CPPPaP – Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
- CŠPP – Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva
- IPROD – Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa
- MsÚ – Mestský úrad
- MŠ – Materská škola
- OcÚ – Obecný úrad
- PC – Počítač/notebook
- PVP – Plán výchovnej práce
- PZ – Policajný zbor
- RZP – Rýchla zdravotná pomoc
- SPODaSK – Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- ŠZŠ – Špeciálna základná škola
- ÚPSVaR – Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
- ZŠ – Základná škola
- ZUŠ – Základná umelecká škola

Náležitosti programu Centra pre deti a rodiny

a) kontaktná adresa centra a adresa na ktorej sa vykonávajú opatrenia

Adresy centra: 1.) Centrum pre deti a rodiny Alžbetka
Školská č. 4, 052 01 Spišská Nová Ves

2.) Centrum pre deti a rodiny Alžbetka
Zimná č. 65, 052 01 Spišská Nová Ves

Telefonické kontakty: Riaditeľ – 0915 872 101, 053/4298973

Zodpovedný zástupca a sociálny pracovník – 0911 220 535, 053/4298973

Pohotovostný mobil – 0911 220 535

Prvá samostatne usporiadaná skupina – 0911 720 535

Druhá samostatne usporiadaná skupina – 0918 465 437

Mailová adresa: alzbetka.snv@gmail.com

c) účel centra

Centrum vykonáva opatrenia podľa § 45 ods. 1. písm. a) a opatrenia podľa §46 ods. 1. písm. b) bod 2.

d) druh vykonávaných opatrení

Centrum je zariadenie zriadené na účel vykonávania opatrení podľa §49, ods.1 písm. a), b) a c) dočasne nahradzujúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu:

- o nariadení neodkladného opatrenia,
- o uložení výchovného opatrenia,
- o nariadení ústavnej starostlivosti (ďalej len „pobytové opatrenie súdu).

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou na základe dohody o predĺžení pobytu mladému dospelému podľa §46 ods. 1. písm. b) bod 2.

e) forma vykonávania opatrení

Centrum vykonáva opatrenia podľa zákona a podľa účelu, na ktorý bolo zriadené pobytovou formou.

f) opis cieľovej skupiny

Cieľovou skupinou sú deti vo veku od 0 - 18 rokov, ktoré sú do centra umiestnené na základe rozhodnutia súdu o uložení neodkladného opatrenia a výchovného opatrenia alebo o nariadení ústavnej starostlivosti a mladí dospelí, t. j. deti, ktoré boli v centre umiestnené na základe nariadenej ústavnej starostlivosti, po dosiahnutí plnoletosti požiadali o predĺženie

pobytu v centre a bola medzi nimi a centrom uzatvorená dohoda o predĺžení pobytu mladému dospelému.

Centrum Alžbetka, t. č. nezamestnáva profesionálnych rodičov, ale v prípade potreby podľa §51, ods. 6, písm. b) a c) má vytvorené podmienky aj na prijatie dieťaťa mladšieho ako 6 rokov.

Dieťa mladšie ako 6 rokov môže byť do zariadenia prijaté vtedy, ak sa jedná o dieťa:

- a) ktoré je umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia alebo rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ak súd koná vo veci výchovného opatrenia pobytovou formou, a umiestnenie v profesionálnej rodine nie je vhodné vzhľadom na účel výchovného opatrenia,
- b) v ktorého záujme je z dôvodu zachovania súrodeneckých väzieb spoločné umiestnenie súrodencov a spoločné umiestnenie súrodencov v profesionálnej rodine je spojené so závažnou prekážkou.

Centrum svoju činnosť poskytuje deťom **v rámci Košického kraja**, prípadne v rámci okolitých krajov.

h) celkový počet miest v centre

Centrum vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v dvoch samostatne usporiadaných skupinách s počtom:

- Prvá samostatne usporiadaná skupina: **10 miest**
- Druhá samostatne usporiadaná skupina: **10 miest**

Celkový počet miest v centre je: **20 miest**.

i) opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, opis podmienok zachovania súkromia a podmienok na osobnú hygienu

Opis vnútorných priestorov centra

Prvá samostatne usporiadaná skupina je ubytovaná v budove ALŽBETKA n. o., Školská 4, Spišská Nová Ves. Budova je zrekonštruovaný objekt v roku 2005.

Podzemné podlažie – vstup schodiskom z prízemia objektu, miestnosť na pranie, sušiareň, žehliareň, sklad a kotolňa.

Prvé nadzemné podlažie – hlavný vstup, hala, samostatná prevádzka Súkromnej materskej školy Alžbetka, knižnica, kaplnka, tri kancelárie, priestor pre návštevy, hygienické zariadenie, šatne detí.

Druhé nadzemné podlažie

- vstup uzatvoreným schodiskom a upratovacia komora;
- 4 izby pre deti, 2 kúpeľne (sprchy, umývadlá, WC) a miestnosť s WC a umývadlom;
- samostatná miestnosť pre odbornú individuálnu prácu s dieťaťom;
- hala - priestor pre spoločenské aktivity a oddych detí;
- kuchyňa s jedálňou a príslušným skladom;
- pracovňa pre vychovávateľov a šatňa s kúpeľnou (sprcha, umývadlo, WC);
- kancelária odborného tímu s kúpeľnou (sprcha, umývadlo, WC).

Exteriér budovy

Budova centra je skrášlená okrasnými stromami, kvetinovými záhonmi a skalkami. Dotvára ju vlastný dvor so záhradou. Je zabezpečená oplotením.

Druhá samostatne usporiadaná skupina je ubytovaná v prenajatých priestoroch nehnuteľnosti na adrese Zimná 65 v Spišskej Novej Vsi. Objekt je dvojpodlažnou budovou situovanou v centre mesta. Ide o zrekonštruovaný objekt, ktorý má ALŽBETKA, n. o., v podnájme na základe zmluvy.

Prvé nadzemné podlažie – hlavný vstup vonkajším schodiskom z dvora objektu, chodba a sklad pod vnútorným schodiskom vedúcim na ďalšie poschodie.

- vpravo od vchodu je návštevná miestnosť, kúpeľňa (sprcha, umývadlo, WC) a technická miestnosť (práčka, výlevka, sušiareň, sklad);
- vľavo je spoločenská a obývací miestnosť - priestor pre spoločenské aktivity a oddych detí;
- kuchyňa s jedálňou, príslušný sklad, umývadlo a WC, zádverie s východom na dvor s obojstranným schodiskom.

Druhé nadzemné podlažie – schodiskom od hlavného vstupu

- vpravo sa nachádza pracovňa pre zamestnancov;
- 1 izba pre deti a zariadenie pre osobnú hygienu detí (sprcha, umývadlo, WC);
- vľavo od schodiska sú 3 izby pre deti, chodba, miestnosť s WC a umývadlom.

Exteriér budovy

Budova CDR sa nachádza na nádvorí komplexu stavieb so spoločným dvorom, do ktorého sa vchádza z ulice Zimná č. 65. Dvor je zabezpečený bránou z hlavnej ulice, ako aj zadnou bránou s oplotením so vstupom do dvora.

Opis vonkajších priestorov centra

ALŽBETKA, n. o., má vlastný dvor a záhradu prispôbené na celoročný pobyt detí vonku. V záhrade sú dva altánky, murované ohnisko, trampolína, pingpongový stôl, záhradný domček pre deti, hojdačky, pieskovisko, detské ihrisko s preliezkami, šmýkačka, pružinová hojdačka a zostava fitness sady na cvičenie.

Exteriér má krytú terasu vybavenú hojdačkou, sedacou súpravou a konferenčným stolíkom pre chvíle oddychu.

K dispozícii je duchovný a oddychový kútik s lavičkami a lurdskou jaskynkou.

Uvedený vonkajší priestor využívajú obidve samostatne usporiadané skupiny.

Opis podmienok zachovania súkromia a podmienok na osobnú hygienu

Centrum je usporiadané a materiálne doplňované tak, aby bolo na úrovni štandardného bývania. Vybavenie centra vytvára priestor s prvkami pedagogiky M. Montessori pre upevnenie pocitu bezpečia, istoty a pokoja dieťaťa s možnosťami rozvoja jeho tvorivosti a samostatnosti.

Každé dieťa má vlastnú posteľ a priestor na odkladanie osobných vecí pozostávajúci zo skrine, nočného stolíka a spoločného stola. Skrine sú uzamykateľné. Ak si dieťa praje uzamykanie osobných vecí alebo je zamykanie skríň potrebné z dôvodu možného odcudzenia vecí deťmi navzájom, centrum pristupuje k uzamykaniu skríň alebo izieb. Kľúč od izby zostáva vždy v zariadení. Kľúč od skrine môže mať dieťa pri sebe, pričom na požiadanie zamestnanca centra

skriňu otvorí. V prípade vlastníctva kľúča od skrine je daná skutočnosť zaznamenaná v IPRODe a PVP. Vychovávatelia pôsobia na deti a vykonávajú preventívne aktivity zamerané na uvedenie si ochrany osobného vlastníctva, preventívne aktivity zabraňujúce delikventnému správaniu (krádežiam, nedovolenému alebo svojvoľnému požičiavaniu si cudzích vecí...).

Skupiny majú vytvorené pravidlá pre zachovávanie súkromia a rešpektovanie osobného priestoru. Ak sa v centre nachádza mladý dospelý, centrum vytvára podmienky a priestor pre jeho samostatné fungovanie.

Priestory v centre umožňujú spoločné ubytovanie súrodencov. Ak je to potrebné, umožňujú aj oddelené ubytovanie chlapcov a dievčat, čím sa zároveň vytvára bezpečný priestor pri prezliekaní a zachovávaní osobnej hygieny. Aj pri osobnej hygiene sa deti učia tolerancii a ohľaduplnosti, s dôrazom na zachovanie potrebného súkromia dieťaťa. Vychovávatelia do týchto priestorov vstupujú citlivo a s rešpektom. Pri osobnej hygiene asistujú len mladším deťom alebo deťom v prípade potreby alebo na požiadanie deťmi. Staršie deti a tie, ktoré majú osvojené hygienické návyky sa umývajú samé, pričom dvere do kúpeľne sa bezpečnostných dôvodov nezamykajú. Staršie deti sa môžu počas hygieny zamykať, potom kľúč od kúpeľne vrátia vychovávateľovi.

Rodičov a iné blízke osoby detí, ako aj iné návštevy prijímame v priestoroch na prízemí, v návštevnjej miestnosti, prípadne v kancelárii odborného tímu.

Do budúcnosti plánujeme vytvoriť pre víkendové pobyty rodičov a iných blízkych osôb detí v zariadení vhodnejšie podmienky cez isté stavebné úpravy a práce.

j) počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činnosti inými odborníkmi

Zamestnanci centra:

- **Riaditeľ n.o.** - II. stupeň VŠ teológia a pedagogika, I. kvalifikačná skúška z pedagogiky (*½ prac. úväzok*)

Odborný tím centra:

- **Sociálny pracovník a zodpovedný zástupca centra** - II. stupeň VŠ sociálna práca
- **Psychológ** - II. stupeň VŠ psychológia

Výchova v dvoch samostatne usporiadaných skupinách:

- **Vychovávateľ** - II. stupeň VŠ učiteľstvo 1. st. ZŠ a špeciálna pedagogika
- **Vychovávateľ** - II. stupeň VŠ špeciálna pedagogika a I. st. VŠ liečebná pedagogika
- **Pomocný vychovávateľ** - I. stupeň VŠ predškolská a elementárna pedagogika
- **Pomocný vychovávateľ** - II. stupeň VŠ technika ochrany životného prostredia
- **Pomocný vychovávateľ** - úplné stredné vzdelanie
- **Pomocný vychovávateľ** - I. stupeň VŠ sociálna práca

- **Vychovávateľ** - II. stupeň VŠ učiteľstvo pre prvý stupeň ZŠ
- **Vychovávateľ** - I. stupeň VŠ špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých
- **Pomocný vychovávateľ** - II. stupeň VŠ - MVDr. (*½ prac. úväzok*)
- **Pomocný vychovávateľ** - II. stupeň VŠ sociálna práca
- **Pomocný vychovávateľ** - I. stupeň VŠ sociálna práca
- **Pomocný vychovávateľ** - úplné stredné všeobecné vzdelanie s maturitou

Administratíva a iné:

- **Ekonom; person. mzdový prac.** - II. st. VŠ soc. práca, SŠ ekonomika (*½ prac. úväzok*)
- **Gazdiná** - stredné odborné vzdelanie (*½ prac. úväzok*)
- **Údržbár** – dohoda

Odbornú pomoc alebo činnosť, ktorá je v záujme dieťaťa, centrum zabezpečuje aj u iných poskytovateľov. Dlhodobu využíva služby

- klinického psychológa,
- odbornú diagnostiku psychologickú a špeciálnopedagogickú - vykonáva CPPP a P, CŠPP,
- preventívne programy a aktivity - príslušníci PZ, OZ Mladí ľudia a život,
- na uvoľnenie napätia, agresivity, autoreguláciu, nácvik zodpovednosti zabezpečujeme terapie - Canisterapia – Hipoterapia,
- pre osamelých rodičov, občanom po výkone trestu, jednotlivcov a rodinám z marginalizovaného alebo sociálneho prostredia, rodičov bez domova, v krízovej situácii, osobám závislým odporúčame - bezplatné špecializované poradenstvo,
- pre ženy zažívajúce rodovo podmienené násilie žijúce v okolí Spišskej Novej Vsi - bezplatné špecializované poradenstvo.

k) opis spôsobu oznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra

1. Dieťaťa je s programom centra oboznámené v deň príchodu do zariadenia, najneskôr však na nasledujúci deň pracovníkmi odborného tímu.

- Oboznámenie sa koná individuálne, závisí to od veku a mentálnej i sociálnej úrovne dieťaťa; (je rešpektovaná individualita dieťaťa, vychádzame zo stavu a emocionálneho prežívania situácie samotným dieťaťom, veku a jeho mentálnych schopností).
- Spôsob je konaný v osobnom stretnutí formou priateľského rozhovoru a vytvorenej príjemnej atmosféry pre dieťa.
- V rozhovore predstavíme zariadenie, spôsob fungovania – dôležité sú pravdivé informácie pre dieťa. V prípade potreby alebo nejasnosti, resp. uplatňovaní jeho obsahu je dieťaťu opakovane poskytnutá možnosť vysvetlenia programu centra.
- Vhodnou formou oboznámime dieťa s jeho základnými osobnými právami i povinnosťami.
- Vysvetlíme možnosti kontaktu s rodičmi a inými blízkymi.
- Menším deťom uľahčíme pochopiť program vhodným spôsobom napr. aj na výveske, na dostupnom mieste s možnosťou grafického/obrazového spracovania.
- Predstavíme deň v našom centre - všetko, čo ich čaká a čo sa im ponúka:
  - Denný poriadok, Môj pohodový deň,
  - zapojenie sa dieťaťa do programu centra – jeho úlohy...

- V rozhovore predstavíme „jeho tetu“ - kľúčového pracovníka, ktorý mu je k dispozícii.
- Informácia o oboznámení sa dieťaťa s programom centra je zaznamenaná v IPRODe.

2. Rodičia a iné blízke osoby sú s programom centra pri umiestňovaní dieťaťa oboznámení sociálnym pracovníkom, v prípade jeho neprítomnosti iným pracovníkom odborného tímu.

Ak pri umiestňovaní dieťaťa rodičia nie sú prítomní:

- sociálny pracovník, v prípade jeho neprítomnosti pracovník odborného tímu, oboznámi rodičov s programom centra osobne pri ich prvej návšteve centra, počas prvej návštevy v rodine, prípadne telefonicky;
- vysvetlenie jednotlivých bodov programu centra s možnosťou podať rodičom alebo iným osobám dôkladnejšie vysvetlenie programu a spôsobu fungovania centra môže byť aj jedným z bodov prípadovej konferencie.

3. Program centra bude zverejnený na webovom sídle centra a v tlačenej podobe k dispozícii priamo v centre.

I) opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Centrum vytvára podmienky na vykonávanie odborných metód práce s dieťaťom a jeho rodičom, osobou, ktorá sa o dieťa osobne stará, inou blízkou osobou alebo žiadateľom o náhradnú rodinnú starostlivosť.

Centrum vykonáva najmä sociálnu prácu, poskytuje psychologickú pomoc a starostlivosť, výchovu a ďalšie odborné činnosti zodpovedajúce odborným metódam práce uvedeným v programe centra.

1. Medzi najčastejšie používané metódy sociálnej práce, ktorá vychádza z plánu príslušného orgánu SPOD a SK, zaradzujeme:

Sociálna práca s jednotlivcom, skupinou a komunitou

- **Práca s jednotlivcom** - rešpektuje individualitu dieťaťa, vytvára atmosféru dôvery, umožňuje lepšie spoznanie a napĺňanie potrieb dieťaťa (pomoc pri adaptácii, vstupná a opakovaná diagnostika, poradenstvo, individuálne stretnutia ...).
- **Práca v skupine** - dáva možnosť spoločne rozhodovať o daniach v skupine a o veciach, ktoré sa týkajú jeho samého (opatrenia na udržiavanie a rozvíjanie súrodeneckých väzieb, nácvik sociálneho správania, rôznych zručností ...).

• Individuálna práca s biologickou rodinou a blízkymi osobami dieťaťa, príp. s náhradnou rodinou:

- a) návšteva rodičov, či blízkych osôb v centre,
- b) krátkodobý pobyt rodiča v centre sa používa za účelom analýzy rodiny, definovanie slabých a silných stránok rodiny, elimináciu slabých stránok a upevňovanie silných stránok rodiny, rozvíjanie rodičovských zručností, upevňovanie väzieb a vzťahov,
- c) návštevy v rodine,

- d) pobyt dieťaťa v rodine,
- e) prípadové konferencie,
- f) participácia na tvorbe sociálneho plánu práce s rodinou,
- g) sociálne poradenstvo, motivačné rozhovory,
- h) distribučné poradenstvo, stretnutia s odborným tímom, psychológom,
- i) v prípade potreby sa poskytuje aj sociálna asistencia, intervencie.

2. Po umiestení dieťaťa do zariadenia na výkon neodkladného alebo výchovného opatrenia centrum v spolupráci s príslušným ÚPSVaR, OcÚ, MsÚ:

- Organizuje prípadovú konferenciu. Prípadová konferencia sa koná do 2 týždňov od umiestnenia dieťaťa v zariadení.
- Na základe konania prípadovej konferencie je vypracovaný plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, ktorý vykonáva opatrenia zamerané na úpravu rodinných pomerov v prirodzenom prostredí. Jeho súčasťou je sledovanie psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa.
- Sanácia sa realizuje vždy počas trvania výchovného opatrenia, predbežného opatrenia, ale aj pri nariadenej ústavnej starostlivosti. U detí, u ktorých je sanácia neúspešná, resp. nemožná, sa cieľ sociálneho plánu mení na sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti, resp. na prípravu na osamostatnenie (u detí nad 15 rokov veku).
- Systém práce pri sanačnom procese je založený na spolupráci všetkých zamestnancov, ktorí sú v kontakte s dieťaťom (riaditeľ, odborný tím, vychovávatelia samostatne usporiadanej skupiny) v nadväznosti na spoluprácu s ÚPSVaR, samosprávou, školami a školskými zariadeniami, lekármi a inými subjektmi, ktoré s dieťaťom, resp. rodinou prichádzajú do kontaktu.

3. Psychologická starostlivosť

Psychológ zabezpečuje starostlivosť všetkým deťom samostatne usporiadaných skupín, rodičom a osobám blízkym dieťaťu pomocou odbornej psychodiagnostiky a metód.

I. Individuálna práca s dieťaťom

- Vstupná odborná psychodiagnostika dieťaťa.
- Krízová intervencia (základné potreby - bezpečie, istota, upokojenie, adaptácia, atď.)
- Skrining emocionálneho stavu klienta – intervencia je realizovaná najneskôr do 48 hodín od príchodu dieťaťa do zariadenia.
- V rámci adaptácie vykonávanie skriningu dieťaťa – pozorovaním, rozhovorom s dieťaťom, vychovávateľom, analýza produktov činnosti – počas prvých troch mesiacov je realizovaný minimálne 2x mesačne.
- Zaznamenávanie adaptačného procesu.
- Vzťahové väzby; príprava dieťaťa na kontakt s orgánmi a pod.
- Opakovaná odborná psychodiagnostika dieťaťa.
- Individuálne psychologické sedenia.
- Odborné psychologické poradenstvo s dôrazom na podporu a stabilizáciu dieťaťa.

- Individuálna prevencia.
- Tvorba, vyhodnocovanie a aktualizácia plánu psychologickkej starostlivosti o dieťa.
- Príprava dieťaťa na návrat do rodiny, príprava dieťaťa do náhradného rodinného prostredia, príprava dieťaťa na premiestnenie.

II. Skupinová práca

- Skupinové psychologické sedenia.
- Preventívne programy.

III. Práca s rodinou

- Diagnostické testy.
- Psychologické poradenstvo pre rodičov či pre iné blízke osoby dieťaťa.
- Priame pozorovanie rodiny počas návštevy.
- Rozhovory s rodičmi alebo inými blízkymi osobami.

IV. Práca v odbornom tíme

- Kazuistické sedenia s kolegami a tímová spolupráca s inými zamestnancami a odborníkmi.
- Konzultačno-poradenská činnosť pre zamestnancov zariadenia.
- Podľa potreby účasť na prípadových konferenciách.

4. Centrum vypracováva Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa - IPROD. Jeho súčasťou je plán výchovnej práce.

5. Centrum pri svojej práci využíva výchovné metódy. V našom zariadení používame prvky metódy Montessori pedagogiky.

(Ako prvé: odhalenie skutočnej prirodzenosti dieťaťa; druhé: príjemné pripravené prostredie pre dieťa; tretie: neutrálne správanie sa dospelých; štvrté: materiál, ktorý sa dieťaťu ponúka).

- Princípy výchovného pôsobenia: vo výchovno-pedagogickej a špeciálnej starostlivosti ide v centre o sociálno-výchovné pôsobenie na dieťa, pri ktorom sa uplatňujú princípy pedagogiky M. Montessori. Pôsobenie je zamerané na citový, rozumový a mravný vývoj dieťaťa. Vychovávateľia sa usilujú o to, aby sa deťom vstúpili základné hodnoty, ako sú láska, priateľstvo, skromnosť, solidarita, obetavosť, čestnosť, tolerancia, úcta ku každej ľudskej bytosti, sebadisciplína a pod.
- Vychovávateľia sa usilujú pre deti pripraviť prostredie a poznať funkciu tohto prostredia, aby mohli pozorovať činnosť detí a spätne získavať informácie pre ich potreby, čo vedie ku stálemu utváraniu výchovných postojov a tvorivých pracovných ponúk. V jednotlivých miestnostiach je zariadenie prispôbené potrebám detí.
- V centre pôsobí vychovávateľ ako pomocník, radca a priateľ. Pôsobí ako rovnocenný partner, ktorý pomáha dieťaťu objavovať a učiť sa, prejavuje maximálnu otvorenosť, ústretovosť a trpezlivosť. Je zameraný na dieťa, vyrovnaný, vnímavý, je preň dôležitý proces a nie výsledok, podporuje myslenie dieťaťa. Tým si u neho buduje prirodzenú autoritu a nie autoritu danú jeho povolaním.

- Dieťa sa učí samostatnosti v hľadaní cesty ako si plniť priania a potreby a pritom si cvičí vnímanie, seba porozumenie, kreativitu, schopnosť myslieť, teda svoju inteligenciu. Dôležitá je zásada kontroly chýb, dieťa musí svoju chybu zistiť samostatne. Vychovávateľ sa snaží často vyjadrovať pochvalu, zvlášť u nových a neistých detí, pre vytvorenie pocitu bezpečia a istoty. Je veľmi dôležité nehodnotiť a neposudzovať, ale dávať najavo, že dieťa sa naučilo niečo nové. S pochvalou vychovávateľ zaobchádza primerane, aby sa dieťa nestalo na pochvale závislé.

Medzi ďalšie výchovné metódy používané v centre zaraďujeme:

- Metóda humanizácie výchovy (jedinečnosť dieťaťa, sebarozvoj, celosť rozvoja dieťaťa, prioritá vzťahovej dimenzie – tri druhy vzťahov: vzťah k sebe samému, k ľuďom, k svetu).
- Metóda výchovnej komunikácie (najprirodzenejší spôsob a prostriedok na rozvoj osobnosti dieťaťa).
- Motivačné metódy.
- Hra ako metóda.

6. Centrum už dlhodobo využíva možnosť zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra formou canisterapie a hipoterapie.

Podporné formy psychoterapie, využívajúce pozitívne interakcie na zdravie dieťaťa. Napomáhajú pri riešení psychických, citových, výchovných a iných problémoch.

7. Preventívne programy.

Za vytváranie a realizáciu preventívnych programov pre deti je zodpovedný odborný tím zariadenia pod vedením psychológa. Preventívne programy sa vykonávajú v spolupráci so zamestnancami centra. Preventívne aktivity sa realizujú min. 4x ročne podľa aktuálnych potrieb klientov a konkrétnej situácie. Pri realizácii sa využívajú rôzne formy stretnutí (individuálna, skupinová, premietanie filmov, pozvanie odborníkov z rôznych oblastí, iných organizácii, napr. skauti - pôsobenie skupiny rovesníkov mimo centra, bývalých klientov).

8. Mladý dospelý.

Ak sa vykonávanie pobytového opatrenia súdu v centre skončí nadobudnutím plnoletosti dieťaťa, centrum na žiadosť mladého dospelého podanú do jedného roka odo dňa skončenia vykonávania tohto opatrenia pokračuje v poskytovaní starostlivosti v samostatne usporiadanej skupine, v ktorej mu bola poskytovaná starostlivosť do nadobudnutia plnoletosti. To neplatí ak nadobudnutím plnoletosti skončilo vykonávanie výchovného opatrenia alebo neodkladného opatrenia a nebol podaný návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti.

Ak sa končí ústavná starostlivosť dosiahnutím plnoletosti môže mladý dospelý požiadať o zotrvanie v centre. Mladý dospelý požiada o zotrvanie v centre písomnou žiadosťou, na základe ktorej môže centrum s ním uzatvoriť dohodu o predĺžení pobytu mladému dospelému. Mladý dospelý môže zotrvať v centre až do svojho osamostatnenia sa, najdlhšie do 25. roku veku, pričom za osamostatnenie sa považuje zabezpečenie si bývania a schopnosť samostatne sa živiť.

Centrum motivuje mladého dospelého k úspešnému ukončeniu začatého štúdia. Podmienky starostlivosti sú organizované tak, aby sa čo najviac približovali starostlivosti v bežnej rodine a mladý dospelý tak získal potrebnú prípravu na samostatný život. Za týmto účelom mu centrum vytvorí priestor pre nerušenú a samostatnú prípravu na vyučovanie i celkový rozvoj.

Mladý dospelý spolupracuje s členmi odborného tímu a vychovávateľmi, najmä so sociálnou pracovníčkou, ktorá spoločne s ním vypracúva a vyhodnocuje Plán prípravy na osamostatnenie mladého dospelého. V rámci prípravy na osamostatnenie hospodári so samostatne vyčleneným rozpočtom pod vedením sociálnej pracovníčky. Mladý dospelý sa zúčastňuje na aktivitách organizovaných centrom zameraných na finančnú gramotnosť, vzťahy, príprava na manželstvo a rodičovstvo, preventívne aktivity proti násiliu a obchodovaniu s ľuďmi a pod.

n) opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Plán výchovnej činnosti vypracúva poverený zamestnanec centra s ohľadom na vekové zloženie skupiny, na ročné obdobie a so zreteľom na rozvoj celej osobnosti. Aktivity plánuje s vychovávateľmi na spoločnej porade.

Plán vypracováva písomne na obdobie jedného mesiaca a vyhodnocuje ho písomne na konci mesiaca na základe záznamov z knihy hlásenie dňa vo formulári s názvom Správa o činnosti v centre, ktorú odovzdáva riaditeľovi centra.

Výchovná činnosť je realizovaná vychovávateľmi centra, ktorí si môžu aktivity dotvoriť podľa svojej fantázie, podľa aktuálnej potreby jednotlivcov a skupiny, zohľadňujúc aj záujem detí.

Výchovnú činnosť rozdeľujeme na pravidelné aktivity a na nepravidelné aktivity:

Medzi pravidelné aktivity zaraďujeme:

- Neškoloopovinné deti sú vzdelávané podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre materské školy (pondelok-piatok).
- Príprava na vyučovanie.
- Tréning sociálnych a komunikačných zručností.
- Nácvik regulácie vlastného správania a zodpovednosti.
- Nácvik a upevňovanie sebaobslužných činností.
- Pochopenie a identifikácia svojich pocitov.
- Aktivity zamerané na zdravý životný štýl (správna životospráva, starostlivosť o vlastné telo a o duševné zdravie).
- Tréning nadväzovania a budovania vzťahov, riešenie konfliktov.
- Výchova k manželstvu, partnerské vzťahy.
- Osobné plánovanie.
- Nakupovanie, plánovanie jedálneho lístka, vedenie k správnej životospráve.
- Pečenie a kuchtenie.
- Domáce práce (upratovanie, služby v kuchyni a jedálni, starostlivosť o svoju izbu, skriňu s oblečením, skladanie a odkladanie oblečenia a pod).
- Multimediálny krúžok (počítače).
- Hodnotenia mesiaca.
- Oslavy menín a narodenín.
- Účasť na predstavení v kine, divadle, koncerte a pod.

- Zapájanie sa do kultúrnych aktivít a programu mesta Spišská Nová Ves.
- Významné sviatky, medzinárodné a svetové dni.
- Realizovanie činností podľa aktivít projektov.
- Preventívne aktivity: realizovanie programov na prevenciu kriminality - besedy, prednášky s odborníkmi, exkurzie.
- Účasť na svätej omši.
- Katechéza Dobrého Pastiera.
- Športy, aktivity a pobyty na vzduchu a v prírode:
  - plávanie – krytá plaváreň, letné kúpalisko,
  - posilňovňa, florbal a futbal, turistika, výlety a pod.

q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou

IPROD sa vypracováva osobitne pre každé dieťa umiestnené v centre a zohľadňuje jeho najlepší záujem. IPROD poskytuje základnú informáciu o priebehu starostlivosti a výchovy, poukazuje na potreby dieťaťa a smeruje k riešeniu budúcnosti dieťaťa, pričom slúži k ďalšiemu plánovaniu činnosti.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, najmä:

- Plán sociálnej práce.
- Plán výchovnej práce s dieťaťom.
- Hlavné úlohy psychologickkej činnosti psychológa centra.

Ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje, aj plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti.

IPROD v centre vypracováva odborný tím v spolupráci s kľúčovým pracovníkom dieťaťa, ktorý koordinuje sociálny pracovník. IPROD sa vypracováva po adaptácii dieťaťa v centre – t. j. dva mesiace od umiestnenia. Pri tvorbe a realizácii IPRODu je prítomné aj dieťa a jeho názor a záujmy sú rešpektované. Rovnako je nevyhnutná dôsledná spolupráca všetkých zainteresovaných subjektov, samotných rodičov alebo blízkych osôb dieťaťa.

Základom IPRODu je diagnostická správa o dieťati. Obsahom diagnostickej správy sú anamnézy (osobná, rodinná, zdravotná, psychologická, školská), monitorovanie vzťahov a kontaktov rodičov alebo iných blízkych osôb s dieťaťom, sociálna prognóza a odporúčania. Informácie spracúva odborný tím centra. Súčasťou sú aj informácie z iných externých inštitúcií – CPPPaP, CŠPP, školské zariadenia, zdravotnícke zariadenia a iné.

Realizácia tvorby IPRODu prebieha prostredníctvom multidisciplinárneho tímu (vychovávateľ, sociálny pracovník, špeciálny pedagóg, psychológ, ÚPSVaR, obec, rodičia alebo iné blízke osoby dieťaťa).

Cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ďalšími fyzickými osobami vychádza z plánu príslušného orgánu SPODaSK.

Súčasťou plánu je aj interval hodnotenia. Čiastkové plány IPRODu sa pri nariadení výchovného opatrenia vyhodnocujú raz za 2 mesiace ako podklad k prípadovej konferencii. IPROD sa komplexne hodnotí raz za 6 mesiacov. Hodnotí ho celý odborný tím v spolupráci so spolupracujúcimi subjektmi, s kľúčovým pracovníkom dieťaťa, s dieťaťom a jeho rodinou, príp. osobou, ktorá sa o dieťa osobne stará.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa obsahuje čiastkové plány

- 1. Plán sociálnej práce s dieťaťom
  - 2. Plán psychologickkej starostlivosti.
  - 3. Plán výchovnej práce.
-
- Kontaktné údaje zamestnanca, ktorý koordinuje plnenie úloh IPROD.
  - Kontaktné údaje zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie plánu práce s dieťaťom a jeho rodinou.
  - Základné údaje o maloleťom.
  - Charakteristika dieťaťa.
  - Anamnéza.
  - Záznam o spolupráci s inými subjektami.
  - Spolupráca so školou.
  - Spôsob informovania zákonného zástupcu.
  - Evidencia vreckového.
  - Evidencia ošatenia.
  - Evidencia vychádzok.
  - Evidencia kontaktov.
  - Príprava na návrat domov, alebo inú formu starostlivosti.
  - Vyhodnotenie.

Čiastkový plán výchovnej práce s dieťaťom je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Je rozpracovaním IPRODu na konkrétne ciele a postupy podľa aktuálnej potreby dieťaťa. Slúži na napĺňanie potrieb dieťaťa a podporu zdravého rozvoja osobnosti. Plán poukazuje na aktuálnu situáciu, v ktorej sa dieťa nachádza a z nej vyvodzuje úlohy pre jeho ďalšie smerovanie.

PVP vypracúva kľúčový pracovník dieťaťa spolu s dieťaťom. Je opisom napĺňaní potrieb dieťa, činností a cieľov, pri ktorých kľúčový pracovník dieťaťa rešpektuje jeho záujmy a potreby, podporuje a rozvíja jeho individualitu, samostatnosť, tvorivosť, poskytuje mu priestor na sebarealizáciu a podporuje a rozvíja jeho talent.

PVP vyhodnocuje raz mesačne kľúčový pracovník dieťaťa spolu s dieťaťom.

Význam výchovného plánu pre dieťa:

- Pomáha dieťaťu orientovať sa v tom, čo sa s ním deje, čo sa bude diať. Napĺňa potrebu otvorenej budúcnosti a dieťa sa môže podieľať na svojom smerovaní a postupne zaň preberať zodpovednosť.

- Posilňuje jeho silné stránky.
- Pomenúva jeho limity a zrealňuje obraz o sebe. Ponúka možnosti, podporuje jeho kompetencie a pôsobí motivačne.
- Učí sa požiadať o pomoc a dôverovať iným ľuďom.
- Dieťa sa učí, že veľký cieľ IPRODu sa dá rozložiť na viacero menších, ktoré sa postupne dajú dosiahnuť.
- Získava životnú zručnosť – učí sa plánovať.
- Dáva dieťaťu kontrolu nad vlastným napredovaním.

Súčasťou PVP je aj kniha života, ktorú spolu s dieťaťom tvorí kľúčový pracovník dieťaťa.

Ak dieťa z rôznych dôvodov odmieta spolupracovať na tvorbe a hodnotení PVP - plán, prípadne jeho hodnotenie je vypracované kľúčovým pracovníkom dieťaťa vo forme motivačného listu ocenenia.

Plán prípravy na osamostatnenie je súčasťou plánu sociálnej práce. Jeho cieľom je uľahčiť dieťaťu prechod do samostatného života. Obsahuje popis predpokladaného spôsobu zabezpečenia si ďalšieho bývania, zamestnania, stanovisko rodiny k osamostatneniu, návrh foriem vyplatenia príspevkov, ktoré sa dieťaťu vyplácajú pri odchode.

Plán prípravy na osamostatnenie sa vypracúva najneskôr rok pred dovŕšením plnoletosti, vytvára možnosť spolupráce pre všetkých, ktorí môžu situáciu dieťaťa pred odchodom z centra ovplyvniť.

Ak mladý dospelý zostáva v centre aj po dovŕšení plnoletosti, je v Pláne zahrnutá aj Dohoda s mladým dospelým o podmienkach zotrvania v centre. Ak je mladý dospelý zamestnaný, centrum určuje úhradu.

Hlavné úlohy psychologickéj činnosti psychológa centra

Psychológ sa na individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa podieľa poskytovaním odborných odporúčaní. Môže pri tom vychádzať z psychodiagnostických metód, aktuálneho vývinového obdobia dieťaťa, jeho individuálnych daností, vlastného pozorovania správania dieťaťa, pozorovania vychovávateľov, školských pedagógov či iných dieťaťu blízkych osôb. V rámci IPRODu sa psychológ zameriava na konkrétne ciele, na ktorých naplnení je potrebné s dieťaťom pracovať. Ciele sa môžu týkať osobitných problémov dieťaťa, odstraňovania negatívnych prejavov správania, rozvoja komunikačných schopností či celkového rozvoja osobnosti, a pod.

r) podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

U všetkých detí je podporovaná individualita. Deti majú právo vybrať si záujmovú činnosť sami, podľa svojich záľub. Centrum poskytuje deťom možnosť zúčastňovať sa záujmovej činnosti, ktorá je poskytovaná školou, základnou umeleckou školou, centrom voľného času, príp. inými športovými združeniami.

Centrum vytvára podmienky najmä na prípravu na školské vyučovanie, záujmovú, športovú, kultúrnu, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania viery aktivitami vytváranými zariadením formou kútikov:

Výchovné kútiky:

- Multimediálny kútik – jeho cieľom je zvýšenie počítačovej gramotnosti detí;
- Oddychový a hrací kútik – cieľom je rozvoj detskej kreativity, podpora spolupráce medzi deťmi, akceptácia seba a iných, zvýšenie sebavedomia detí;
- Literárny kútik – ide o pôsobenie pomocou detskej, náboženskej i umeleckej literatúry, organizovanie čítania vybraných textov alebo individuálneho čítania prostredníctvom odporúčaných kníh;
- Hudobný kútik - pôsobenie pomocou hudby, spevu, hrania na hudobný nástroj, v rámci tohto kútika sa zameriame aj na nácvik piesní a kultúrnych programov;
- Kútik pre praktický život – jeho cieľom je rozvoj zručností a tvorivosti prostredníctvom maľovania, kreslenia, modelovania z plastelíny, moduritu, hliny a rôzne ďalšie práce s prírodným materiálom, ktoré rozvíjajú zručnosť a tvorivosť, podporujú rozvoj zmyslov a pozitívny vzťah k práci;
- Duchovný kútik – jeho cieľom je prispievať k rozvoju ducha. Vychovávatelia tu môžu využiť aj prácu s tichom, zvlášť v kaplnke, ktorá je umiestnená na prízemí budovy.

Centrum má k dispozícii:

- Detské ihrisko na dvore nášho centra, kde je plocha na futbal, hojdačky, šmýkačky, lanový mostík a pavučina, preliezačky, lezecká stena, kolotoč, trampolína, pieskovisko a hračky do pieskoviska, bazén cez letné prázdniny. Na terase možnosť hry stolného tenisu.
- Pre športovú činnosť máme bicykle, odrážadlá, kolobežky, detské motorky, kolieskové korčule, skateboard, korčule na ľad, lopty – na futbal, volejbal, basketbal, rakety na tenis, bedminton, ping-pong a loptičky k nim, švihadlá, lyže na zjazdové lyžovanie a príslušenstvo k tomu (palice, lyžiarky, prilby), sánky, boby, klzáky, bránky na mini futbal - (florbal), florbalky, hokejky, chodáky a i.
- Využitie možností v meste – cyklistické chodníky a trasy, detské dopravné ihrisko, futbalové a detské ihriská, skatepark, v zime ľadová plocha, krytá plaváreň, v letnom období letné kúpalisko.
- Kultúrna činnosť – Kino Mier, Kino v obchodnom centre Madaras, Spišského divadlo, múzeum, knižnica, Kultúrne leto v SNV, hudobné a i. predstavenia, koncerty ZUŠ.
- Rekreačná činnosť – vychádzky do prírody v okolí mesta, turistika v Slovenskom raji, vysokohorská turistika v Tatrách, rekreačno-poznávacie pobyty, letné tábory a iné.

Súčasťou výchovnej práce sú:

- Aktivity, ktorých cieľom je formovanie nového človeka a ktoré priaznivo pôsobia na rozvoj osobnosti detí.

- Motivačné aktivity – letné tábory zamerané na spoznávanie blízkeho i ďalekého okolia, zimné tábory (lyžiarske výcviky), poznávacie víkendové pobyty, turistické vychádzky a pod.
- Rôzne aktivity v rámci projektov, prostredníctvom ktorých chceme deti naučiť prekonávať samých seba a cez mnohé aktivity im pomôcť zvládať náročné životné situácie, naučiť ich mnohým životným pravdám, objavovať talenty a pravé životné hodnoty, obohatiť svoje vedomosti, tvorivosť, posilniť sústredenie, vnímavosť, sebaujadrenie, sebareflexiu, vizuálne a verbálne usporiadanie zážitkov, uvoľnenie a nadhľad.
- Zapojenie sa do projektov, kde sa môžu deti naučiť ako racionálne využívať voľný čas a pritom v sebe objaviť doposiaľ nepoznané. Motívom rôznorodej činnosti je poznávanie prírody, ale aj ľudských výtvorov, kultúry a života ľudí. Ide o kultúrno-poznávaciu zložku.
- Dôležitá je tiež pohybová zložka zhodná s technikou vhodných športových aktivít a tiež určitý okruh odborných znalostí a vedomostí, ktoré sa v projektoch vyžadujú a ktoré musia zvládnuť, čo predstavuje odbornotechnickú zložku. Tieto chceme zabezpečiť tiež prostredníctvom besied, prednášok a prezentácií odborníkov z rôznych oblastí.
- Zariadenie funguje a je inšpirované pedagogikou M. Montessori, ktorá vychádzala z predpokladu, že náboženstvo patrí medzi základné potreby človeka. Pedagogika M. Montessori je určená nie len pre veriacich v duchu náboženstva, ale pre všetkých so zdravým myslením a vierou v dobro. Je to spôsob ako získať základné vedomosti aj v oblasti náboženstva. Preto aktivity nábožensky orientované sú realizované a ponúkané nenásilnou formou, možnosťou výberu zapojenia sa, prípadne nie. Napriek tomu sú aktivity plánované tak, aby boli prístupné pre všetky deti.

Každé dieťa má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo a vieru, alebo byť bez vyznania. Nie je nútené, aby vyznávalo určitú vieru, či ideológiu, aby zmenilo svoju vieru alebo aby sa svojej viery vzdalo.

Zákonný zástupca maloletých detí môže výkon tohto práva usmerňovať s ohľadom na vyspelosť a rozumové schopnosti dieťaťa.

s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Zariadenie v plnej miere zodpovedá za zdravotný stav dieťaťa. Zdravotnú a preventívnu starostlivosť zabezpečuje v ambulancii pre deti a dorast v mieste centra individuálne, podľa zdravotného stavu dieťaťa.

Ak deti umiestnené v centre pochádzajú priamo zo Spišskej Novej Vsi alebo blízkeho okolia zariadenie pediatra nemení. Ak je potrebná zmena pediatra z dôvodu vzdialenosti, centrum zabezpečí zaevidovanie dieťaťa do pediatrickej ambulancie v Spišskej Novej Vsi, ako aj jeho vstupnú prehliadku.

Deti navštevujú lekára v doprovide dospelého zamestnanca centra. Žiaci strednej školy môžu ísť na vyšetrenie s vedomým určeného zamestnanca centra aj bez doprovodu dospelšej osoby. Odborná starostlivosť je deťom poskytovaná na základe odporúčenia obvodného pediatra.

Odborné vyšetrenia psychológom, pedopsychiatrom, stomatológom, detským nefrológom, endokrinológom sa dajú realizovať priamo v našom meste.

Ambulancia detského neurológa je najbližšie v Poprade a v Košiciach. Detské psychiatrické oddelenie Michalovce a Detská psychiatrická liečebňa v Hrani. Ostatné odborné vyšetrenia sa realizujú podľa potreby a čo najbližšie k miestu, v ktorom má centrum svoje sídlo.

Lieky sú deťom podávané len na základe lekárskeho odporúčenia. Lieky sú označené menom a presným dávkovaním. Podľa predpisu, v stanovenom čase, lieky podáva službukonajúci personál.

Lieky sú uskladnené v uzamknuteľnej miestnosti, v uzamknutej skrini, mimo dosahu detí.

O návšteve lekára, o druhu ochorenia a o podávaní liekov sa vedú záznamy v knihe hlásenie dňa a v individuálnom pláne.

O zdravotných úkonoch, o účele, povahe a rizikách poskytnutia zdravotnej starostlivosti, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia starostlivosti pre dieťaťa umiestneného v centre rozhoduje zariadenie v plnom rozsahu. Poverený zamestnanec u lekára podpisuje súhlas s bežným postupom vyšetrenia dieťaťa.

Pri hospitalizácii dieťaťa a pri vážnych zdravotných úkonoch dieťaťa súhlas podpisuje riaditeľ centra alebo ním poverená osoba.

K poskytovaniu zdravotnej starostlivosti patrí predovšetkým dodržiavanie hygieny. Za hygienu zodpovedá službukonajúci personál. V prípade infekčných ochorení, či iných skutočností, postupujeme podľa pokynu lekárov a vnútorného poriadku centra.

t) opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Základnú školskú dochádzku centrum zabezpečuje v mieste pôsobenia centra. Žiakom základnej školy je zabezpečené vzdelávanie v ZŠ Levočská v Spišskej Novej Vsi, kde centrum spadá podľa rajonizácie. V prípade nedostatku kapacity pre určitý ročník, dieťa navštevuje školské zariadenie, ktoré mu určí mestský školský úrad z ôsmich základných škôl, ktoré sa nachádzajú v meste Spišská Nová Ves.

Dieťaťu, ktoré pred umiestnením do zariadenia navštevovalo školu v Spišskej Novej Vsi sa škola nemení.

Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (deti zo sociálne znevýhodneného prostredia) navštevujú Špeciálnu základnú školu J. Fabiniho v Spišskej Novej Vsi, prípadne ŠZŠ sv. Mária Maximiliána Kolbeho v Spišskej Novej Vsi.

Deti po uplynutí adaptačného obdobia a podľa rozumových schopností do školy a zo školy prichádzajú samé. Dieťaťu, ktoré nie je schopné samo dochádzať do školy centrum zaistuje doprovod.

Mesto disponuje spolu trinástimi strednými školami, ktoré ponúkajú široké možnosti vzdelávania. V prípade, že dieťa pri umiestnení do centra už navštevuje strednú školu a daný

odbor sa na niektorých zo škôl nevyučuje, centrum dieťaťu môže zabezpečiť vzdelávanie v meste Poprad alebo Levoča.

Deti v rámci voľného času využívajú aktivity a krúžky ponúkané školou. V blízkosti centra sa nachádza Základná umelecká škola a Centrum voľného času Adam.

u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane ...

Centrum pri plnení svojho programu vychádza z Dohovoru o právach dieťaťa 104/1991 Z. z., z Dohovoru o právach dieťaťa so zdravotným postihnutím 317/2010 Z. z. a zo Všeobecnej deklarácie ľudských práv (Charta ľudských práv).

Dieťa, alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, ako aj rodič a osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zariadenie, OcÚ, vyšší územný celok, akreditovaný subjekt, školu, školské zariadenie, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti alebo iný štátny orgán, ktorý je príslušný podľa osobitných predpisov (Zákon 171/1993 o PZ) chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby.

To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samostatne, ale prostredníctvom tretej osoby.

Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa.

Práva dieťaťa v samostatne usporiadanej skupine

Dieťa má právo na

- svoje meno a príslušnosť, svoju česť a dobrú povest'
- slobodu myslenia, svedomia a náboženstva
- napĺňanie základných ľudských potrieb
- slušné zaobchádzanie zo strany zamestnancov, detí a okolia
- ochranu pred telesným a duševným násilím, urážaním, zneužívaním, zanedbávaním alebo nedbanlivým zaobchádzaním, trýznením alebo vykorisťovaním
- požiadať o pomoc, keď sa mu stane krivda
- informácie o všetkom, čo sa s ním deje
- vedieť, kto sa bude o neho starať namiesto rodičov
- vzdelanie
- odpočinok a voľný čas
- osobné súkromie
- využívať v plnom rozsahu pridelenú miestnosť s príslušenstvom
- využívať všetky priestory a zariadenia v KS slúžiace pre výchovno-vzdelávaciu činnosť
- miesto, kde sa môže hrať

- aby jeho hračky a osobné veci iní ľudia používali len s jeho súhlasom
- aktívne sa podieľať na živote v KS
- podieľať sa na realizácii výchovno-vzdelávacej činnosti
- na to, aby sa disciplína zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou, kde sa telesné tresty vylučujú
- udržiavať kontakt s rodinou, ďalšími príbuznými a s blízkymi osobami
- prijímať návštevy vo vyhradených priestoroch a v čase k tomu určenom, nie v čase štúdia a nočného kľudu
- navštevovať svojich rodičov, príbuzných, resp. známych za dohodnutých podmienok

Monitorovanie osobných stretnutí a návštev, telefonátov, listov, balíkov, pohovorov evidujeme vo vytvorenom tlačive Monitoring kontaktov a v PVP.

1. Spôsob udržiavania kontaktov dieťaťa a mladého dospelého s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah:

Centrum vytvára podmienky na udržiavanie kontaktu dieťaťa a mladého dospelého, pre ktorého je v centre vykonávané pobytové opatrenie súdu, s rodičom, ďalšími príbuznými a inými blízkymi osobami. Kontakt môže udržiavať osobne, písomne, telefonicky, elektronicky (prostredníctvom sociálnych sietí, e-mailu), ak nebolo rozhodnutím súdu ustanovené inak.

Všetky druhy kontaktov sú zaznamenané do monitoringu kontaktov a do PVP.

2. Spôsob, akým sa dieťa, pre ktoré sa v centre vykonávajú opatrenia, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru:

Dieťa je v centre preukázateľne oboznámené s tým, že sa môže obrátiť na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru bez vedomia centra priamo alebo prostredníctvom inej osoby:

- Vložením listu so svojím podnetom do Schránky dôvery, ktorá je umiestnená v priestoroch centra prístupných deťom. Schránku otvára raz za 14 dní sociálny pracovník, ktorý obsah schránky zaznačí do evidenčného zošita a odovzdá adresátom. Sťažnosti odovzdáva riaditeľovi centra, každá sťažnosť sa prešetrí. Na podpísanú sťažnosť dáva písomnú odpoveď.
- Elektronicky e-mailom, či cez on-line chat na webovej stránke daného orgánu.
- Telefonátom na Linku detskej istoty.
- Osobne v sídle daného orgánu.

Dieťa je poučené o možnostiach a spôsoboch podávania podnetov na príslušné orgány a na viditeľnom mieste má uvedené ich kontaktné údaje.

3. Podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Doručovanie pošty:

Zamestnanci centra prijímajú bežnú poštu dieťaťa. Pokiaľ je pošta (list, balík) adresovaná na meno dieťaťa, dieťaťu je doručená a poštu si otvára samé.

Ak je pošta adresovaná na prvom mieste centru, pošta je otvorená zamestnancami centra. Dieťa má možnosť poslať poštu osobám podľa vlastného uváženia.

Prístup na internet:

Podmienky prístupu dieťaťa na internet a na počítač vyhradený pre deti sú určené v centre podľa dohodnutých pravidiel a aktuálnych možností. Internet je k dispozícii podľa veku dieťaťa, t.j. individuálne a podľa potrieb.

Ak ide o formu komunikácie napríklad s rodičom, príbuzným, či blízkou osobou, dieťa má možnosť prístupu na internet u sociálneho pracovníka alebo vedúceho výchovy.

Menšie deti sa oboznamujú s prácou na PC a majú možnosť prístupu na internet na Multimediálnom krúžku (PC) pod vedením lektora.

Ďalšou možnosťou prístupu na internet v centre je Wi-fi, čo využívajú deti na písanie projektov do školy, na komunikáciu s kamarátmi cez FB, sťahovanie hudby a iné.

Na Wi-fi sa môžu väčšie deti pripojiť aj vlastným mobilným telefónom, ale vždy s ohľadom na zachovávanie zdravej psychohygieny pre seba, ako aj s ohľadom na ďalších členov samostatne usporiadanej skupiny.

V prípade nedodržania pravidiel môže byť prístup na internet dieťaťu obmedzený.

Používanie telefónu:

Dieťa má možnosť využiť služobný telefón centra na kontakt s rodičom, či inou blízkou osobou. Rodičia a blízke osoby môžu dieťaťu telefonovať denne v určenom čase. Dieťa môže telefonát iniciovať raz týždenne osobám podľa svojho výberu, po dohode so sociálnym pracovníkom, alebo pri osobitnej udalosti.

V prípade, že dieťa vlastní mobilný telefón, pri jeho používaní sa riadi pravidlami dohodnutými v skupine. Používanie a odovzdávanie telefónu sa rieši individuálne podľa veku dieťaťa. Deti navštevujúce základnú školu odovzdávajú telefón vychovávateľovi o 20.00 hod. Stredoškóľáci môžu mať telefón u seba, no musia dodržiavať nočný klúd a od 21.30 hod. netelefonujú.

K obmedzeniu používania mobilu dochádza aj z dôvodu zabezpečenia optimálnych podmienok nevyhnutných pre zachovanie dobrého duševného zdravia, psychickej pohody výkonnosti, zlepšenia duševnej činnosti, kvality spánku a ochrany pred dlhodobým vplyvom elektromagnetického žiarenia na organizmus.

v) opis povinností

1. Povinnosti dieťaťa na samostatne usporiadanej skupine

Všetky povinnosti vyplývajúce z Vnútorného poriadku centra sa od detí umiestnených v centre vyžadujú s ohľadom na ich vek, schopnosti, možnosti a zručnosti. Deti sú v centre vedené k:

- dodržiavaniu Vnútorného poriadku centra a iných vnútorných predpisov a dohôd,
- pravidelnej školskej dochádzke a k príprave na vyučovanie,
- spolupráci so zamestnancami centra v prospech ich ďalšieho rozvoja,
- dodržiavaniu zásad ochrany osobných údajov,
- úcte voči všetkým v centre a k vzájomnej pomoci,

- rešpektovaniu práv ostatných detí a zamestnancov centra,
- ochrane spoločného majetku, k rešpektovaniu súkromného majetku iných osôb,
- zdravému životnému štýlu, s čím súvisí aj požiadavka na dodržiavanie zákazu fajčenia, požívania alkoholických nápojov, omamných a psychotropných látok a v prípade podozrenia na požitie sa podrobia testu/dychovej skúške,
- pravdovravnosti a k aktívnemu postoju v prípade ohrozenia detí, skupiny alebo zamestnancov centra,
- dodržiavaniu kultúrno-spoločenských zásad správania v spoločnosti, v škole a pod.,
- ochote zapájať sa do prác a pomáhať v centre podľa dohôd a zadelenia zverených úloh.

2. Povinnosti rodičov, príbuzných a osôb blízkych dieťaťu

- Kontaktovať pracovníkov odborného tímu centra a dohodnúť s nimi vopred presný čas a miesto úvodného stretnutia za účelom prekonzultovania návštevy dieťaťa, či ďalšieho postupu.
- Všetky návštevy dieťaťa v centre sa musia vopred ohlásiť a dohodnúť so zamestnancami centra.
- Dodržiavať zásady kultúrno-spoločenského správania, napr. dodržiavať dohodnuté časy stretnutí, jednáť s pracovníkmi centra slušne a pod.
- Na stretnutie s dieťaťom, či na konzultáciu s pracovníkom centra prísť čistý a triezvy, prípadne nebyť pod vplyvom žiadnych omamných látok.
- Rodič, či iná návšteva nesmie svojím zdravotným a psychickým stavom ohrozovať zdravie a život detí a zamestnancov centra.
- Na návšteve, pri stretnutí s dieťaťom, či na konzultácii s pracovníkom centra nesmie byť rodič, či iná návšteva, agresívny voči dieťaťu, iným klientom, či voči pracovníkom centra. Nesmie útočiť ani fyzicky, ani slovne.
- Pri styku s dieťaťom sa musia dodržiavať pravidlá, ktoré sa dohodli s pracovníkmi centra.
- V kontakte s dieťaťom vyžaduje centrum schopnosť rešpektovať náladu a chuť dieťaťa na stretnutie s ním.
- Rodič a každý návštevník rešpektuje chod samostatne usporiadanej skupiny a v prípade organizovanej akcie si dohodne iný vhodný termín návštevy.

w) taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinnosti podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre nesúhlasia

Základné činnosti centra sú postavené na rešpektovaní ľudských práv a slobôd, ľudskej dôstojnosti, dohovoru o právach dieťaťa a na individuálnom prístupe k napĺňaniu potrieb dieťaťa.

Výchova a hodnotenie v centre je založené **na kladnom a pozitívnom prístupe, ktorý povzbudzuje dieťa v snahe k lepšiemu.**

Dieťa je vychovávané a motivované predovšetkým:

- imitačným učením - pozitívne vzory rovesníkov, významných ľudí, osobností, svätcov atď.
- pochvalou - za slušné správanie, pomoc, spoluprácu s vychovávateľmi, za dobrý príklad dávaný skupine môže byť dieťaťu

- udelená ústna pochvala,
- písomná pochvala od riaditeľa centra.
- udelením rôznych výhod na základe splnených úloh, samostatnosti a sebaobsluhy v závislosti od veku a duševnej vyspelosti, za dobrovoľné plnenie úloh, pomoc mladším a slabším, správanie v škole, prístup k vzdelávaniu, správanie na verejnosti, dodržiavanie vnútorného poriadku centra, plnenie školskej dochádzky, školské výsledky, reprezentáciu centra na verejnosti, účasť na súťažiach a aktivitách v rámci centra alebo školy a pod. Medzi výhody patrí
  - dovolenie účasti na mimoriadnej aktivite,
  - udelená hmotná odmena a podobne.

K výberu jednotlivých **výchovných prostriedkov za nedodržanie povinnosti** sa pristupuje na základe závažnosti dôsledkov správania sa konkrétneho dieťaťa a zároveň sa výchovné prostriedky terminujú individuálne a priebežne sa vyhodnocujú.

Zmeny sa sledujú kontinuálne a vyhodnocujú na poradách s odborným tímom.

Dieťa je vedené k tomu, aby porozumelo a pochopilo, prečo sa pristupuje k výchovnému prostriedku.

V prípade, že dieťa tomu zjavne nerozumie, nemá náhľad na situáciu, je na zvažení vychovávateľa, aby prizval člena odborného tímu, ktorý by viedol s dieťaťom ďalší rozhovor o vhodnosti, či nevhodnosti jeho správania a primäl ho k prijatiu a pochopeniu.

O sankcii rozhoduje službukonajúci vychovávateľ v spolupráci s kľúčovým pracovníkom dieťaťa, prípadne sa podľa závažnosti problému poradí s členmi odborného tímu.

Trest má mať motivačný charakter a je súčasťou motivačného rozvoja osobnosti. V prípade, že **dieťa s použitím trestu nesúhlasí**,

- je možné trest odložiť a prehodnotiť pri pohovore s vychovávateľom v prítomnosti člena odborného tímu, prípadne riaditeľa centra;
- dieťa si má navrhnúť opatrenie samo.

Medzi výchovné prostriedky za nedodržanie povinnosti patria:

- verbálne
  - ústne upozornenie dieťaťa s príslušným emocionálnym nábojom, nutné pre okamžité ukončenie nevhodnej aktivity,
  - individuálny rozhovor o nevhodnosti správania dieťaťa,
- písomné
  - napomenutie od riaditeľa centra,
- zážitkové
  - obmedzenie sledovania televízneho programu a práce na PC,
  - obmedzenie Wi-fi pripojenia, používania mobilu a pod.,
  - obmedzenie, alebo zákaz vychádzok na určitú dobu,

- vylúčenie z jednotlivej akcie (ísť do kina a pod.),
- odňatá priznaná výhoda,
- hmotné
  - neposkytnutie celého vreckového, príp. zníženie vreckového v danom mesiaci – za agresívne správanie, porušenie ubytovacieho poriadku, útek zo zariadenia a pod.

Uvedené výchovné prostriedky sa stanovujú na určený čas a očakáva sa pri nich náprava v správaní dieťaťa. **Čas ich trvania** je rôzny - závisí od závažnosti skutku. Môže to byť hodina, istá časť dňa, celý deň, maximálne týždeň.

Pokarhanie a pochvala sú kľúčovým pracovníkom zaznamenané do IPRODu dieťaťa a do PVP. Podklady k hodnoteniu sú denne zaznamenávané do knihy hlásenie dňa. Celkové správanie detí sa hodnotí raz mesačne na stretnutí skupiny s odborným tímom.

x) spôsob vyplácania vreckového podľa § 66

Dieťa, ktoré bolo umiestnené do centra na základe rozhodnutia súdu o nariadení predbežného opatrenia, výchovného opatrenia a ústavnej starostlivosti, má nárok na vreckové a vecné dary. Na účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa sa dieťaťu poskytuje vreckové mesačne vo výške podľa veku dieťaťa, najviac vo výške 50% zo sumy životného minima.

- Vreckové vypláca ekonóm zariadenia na základe zoznamu detí umiestnených v samostatnej skupine, ktorým je potrebné v danom mesiaci vyplatiť vreckové. Tento zoznam ekonómovi zariadenia predkladá sociálny pracovník.
- Z pokladne centra vreckové dieťaťa preberá poverený pracovník zariadenia a odovzdá ho výdavkovým pokladničným dokladom vychovávateľovi.
- Od povereného zamestnanca si dieťa prevezme vreckové v hotovosti, s protipodpisom v internom doklade o vyplatení vreckového, aj so záznamom v individuálnom PVP. Výnimku tvoria deti, ktoré nie sú schopné sa podpísať, za tieto deti prevzatie vreckového podpisuje kľúčový vychovávateľ dieťaťa. Využívanie vreckového je nácvikom finančnej gramotnosti, ku ktorej je dieťa vychovávateľom vedené.
- Spôsob využitia vreckového je v kompetencii dieťaťa, pričom sa dieťaťu vzhľadom na jeho vyspelosť a vek poskytuje potrebná pomoc. Spôsob využitia vreckového, ako aj pomoc poskytnutá pri voľbe spôsobu využitia vreckového a nakladanie s vreckovým sa zaznačí do IPROD a PVP.
- Keď sa dieťa rozhodne, že si hotovosť ponechá pri sebe, centrum nezodpovedá za stratu alebo odcudzenie peňazí.
- Z vreckového možno so súhlasom dieťaťa tvoriť úspory. Tvorba úspor má byť zahrnutá aj v IPRODe dieťaťa a v PVP dieťaťa.
- Z dôvodov hodných zreteľa, najmä z dôvodu výchovného pôsobenia, možno dieťaťu poskytnúť vreckové aj v sume nižšej ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu vyplatiť sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume alebo suma zodpovedajúca tomuto rozdielu sa uloží na osobný účet dieťaťa.

- Pri poskytnutí vreckového vo viacerých splátkach, alebo v nižšej sume, je centrum povinné dieťaťu primeraným spôsobom vysvetliť dôvod tohto počínania a umožniť dieťaťu s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na poskytovanie vreckového.
- Pri poskytnutí vreckového vo viacerých splátkach, či v nižšej sume je centrum povinné zhodnotiť, či sa dosiahol sledovaný účel. S daným hodnotením oboznámi aj dieťa.
- Ak sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu mimo centra, suma vreckového ustanovená na mesiac sa znižuje o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých bolo dieťa mimo centra.
- Dieťa nie je povinné využitie vreckového zdokladovať dokladmi o kúpe. Preukazovanie použitia vreckového sa vyžaduje len v prípadoch, ak je to vhodné a účelné z výchovných dôvodov. Zdôvodnenie sa zaznamenáva v IPRODe a PVP.

y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra

Mimoriadnou situáciu v centre sa rozumie predovšetkým situácia, pri ktorej dieťa ohrozuje seba, ostatné deti alebo zamestnancov centra. Mimoriadna situácia môže mať podobu zranenia dieťaťa, útek zo zariadenia, sebapoškodzovania, útoku na iné dieťa, zamestnanca centra alebo inú osobu a to všetko spravidla v afektovom stave.

Vychovávateľ v službe danú skutočnosť rieši okamžite a v závislosti od jej povahy rozhoduje o privolaní RZP, polície, prípadne iných zložiek s cieľom zvládnuť danú situáciu. O danej situácii informuje neodkladne riaditeľa centra.

O mimoriadnej udalosti je príslušným vychovávateľom vyhotovený písomný záznam do knihy hlásenie dňa, prípadne do Knihy úrazov.

Nedovolené opustenie centra dieťaťom - útek

1. Ak dieťa, pre ktoré centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opustí centrum bez súhlasu centra alebo sa do centra nevráti v určenom čase, centrum danú skutočnosť bezodkladne oznamuje:

- útvaru policajného zboru,
- orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- rodičovi dieťaťa, osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, neodkladné opatrenie alebo výchovné opatrenie;

2. Ak centrum umožnilo dieťaťu pobyt mimo centra a dieťa sa v určenom čase nevrátilo, centrum bezodkladne vyzve rodiča dieťaťa, aby do 24 hodín od vyzvania zabezpečil návrat dieťaťa do centra. Rovnako to platí vo vzťahu k prarodičom, súrodencom a iným, dieťaťu blízkym osobám. Ak sa dieťa v určenom čase nevráti postupujeme podľa bodu 1.

3. Za útek považujeme svojvoľné opustenie centra bez vedomia službukonajúceho vychovávateľa alebo iného zamestnanca centra.

4. Sociálny pracovník do 24 hodín oznámi útek príslušnému ÚPSVaR, rodičom, súdu, ktorý zveril dieťa do starostlivosti centra a v prípade mimoriadnej udalosti (v prípade, že ušlo za použitia fyzického násillia alebo použitia pomoci zvonku) aj príslušnému prokurátorovi.

Postup pri úrazoch

- Pri úraze službukonajúci zamestnanec poskytne okamžite prvú pomoc.
- V závislosti od závažnosti zranenia privolá prvú pomoc.
- Ak sa jedná o menší úraz vychovávateľ poskytne zranenému dieťaťu neodkladnú prvú pomoc a v prípade potreby zabezpečí doprovod zraneného k lekárovi. Službukonajúci personál dieťa pozoruje aspoň 24 hodín od úrazu.
- Rovnaký postup platí aj pri intoxikácii dieťaťa alkoholom alebo inými návykovými látkami.
- K evidencii úrazov slúži kniha úrazov detí, ktorá je uložená v izbe službukonajúcich. Záznam o úraze vyplní vychovávateľ čo najskôr a odovzdá ho riaditeľovi centra.
- Pri úraze, či nevoľnosti vychovávateľa, privolá RZP a pomoc dospelého zabezpečí druhý zamestnanec, prípadne niektoré staršie dieťa. Postupuje sa podľa pokynov BOZP.
- K evidencii úrazov zamestnancov slúži kniha úrazov, ktorá je uložená v kancelárii riaditeľa.

Postup pri riešení šikanovania

- Pri odhalení šikanovania je potrebné šikanovanie okamžite nahlásiť riaditeľovi centra.
- Riaditeľ spolu s odborným tímom rozhodne o ďalšom postupe na základe posúdenia a odhadnutí závažnosti šikanovania.
- Zamestnanci centra dbajú na zaistenie ochrany obetiam a vo zvýšenej miere si všimajú možné príznaky šikanovania. Riaditeľ a odborný tím zabezpečia vyšetrenie šikanovania (vypočutie obete, agresora – každého osobitne). Prípado sa rieši kľudne, s dostatkom času.
- Na základe zistených informácií spíše záznam o šikane a na spoločnej porade rozhodnú, či šikanovanie sú schopní a kompetentní riešiť sami alebo požiadajú o pomoc zvonku (CPPPpP, CŠPP, klinický psychológ, psychiater, psychoterapeut, príslušníci PZ SR, koordinačné stredisko pre ochranu detí pred násillím).
- Po uzavretí prípadu riaditeľ v spolupráci s odborným tímom rozhodne o ďalšom postupe.
- Šikanovanie spadá pod kategóriu viacerých trestných činov. Trestne zodpovedný je ten, kto v čase spáchania činu dovŕšil 14. rok života.
- Vzniknutú situáciu rieši odborný tím s obeťou i agresorom individuálne, ako aj spolu s deťmi na skupine. Vypracuje a zaeviduje preventívne postupy, krízový plán a nastaví opatrenia, ktoré by zabránili ďalšiemu rizikovému chovaniu a šikane.

Postup pri sebapoškodzovaní, sebvražednom pokuse alebo agresivite dieťaťa

- Pri sebapoškodzovaní, či sebvražednom pokuse je okamžite kontaktovaná lekárska pomoc, prípadne polícia SR a riaditeľ zariadenia.
- Pri agresivite dieťaťa, ktorá ohrozuje zdravie a životy iných, prípadne vlastný život dieťaťa a nie je v silách vychovávateľa dieťa upokojiť je okamžite kontaktovaná lekárska pomoc, prípadne PZ SR.

- O mimoriadnej udalosti je príslušným vychovávateľom vyhotovený písomný záznam, zápis do knihy hlásenie dňa a do knihy úrazov.
- Následne riaditeľ v spolupráci s odborným tímom a s príslušnými vychovávateľmi kontaktuje odborných pracovníkov (ošetrojúci lekár, psychoterapeut, psychiater...).

Riešenie konfliktov medzi deťmi a zamestnancami centra

- Riešenie osobných konfliktov s jednotlivými deťmi nerieši vychovávateľ pred celou skupinou, ale zameriava sa na individuálnu konzultáciu.
- Problémy rieši s vedením centra, prípadne s odborným tímom.
- Na ochranu zamestnanca je zo strany centra podľa potreby a záujmu poskytnutá možnosť individuálnej supervízie.
- V bezprostrednom ohrození vychovávateľ požiadava o pomoc kolegu alebo vedenie centra pre zaistenie dohľadu nad deťmi, zaistenie bezpečia pre ostatné deti, prípadne izoláciu agresora a keď to situácia vyžaduje privolanie pomoci: lekár, polícia...

Trestný čin

- Zamestnanec centra je povinný, aby prekazil spáchanie trestného činu (vydieranie, krádež, ublíženie na zdraví, lúpež, pohlavné zneužitie a pod.) včasným oznámením riaditeľovi centra, ktorý to známi orgánom činným v trestnom konaní. Neoznámenie trestného činu rovná sa spáchanie trestného činu.

Mimoriadne udalosti

Mimoriadnou udalosťou je: usmrtenie, zabitie a úmrtie osoby umiestnenej v zariadení a iná udalosť, ktorá svojou povahou môže vzbudiť široký ohlas verejnosti.

Pri usmrtení, zabití a úmrtí dieťaťa v zariadení je:

- Okamžite privolaná RZP, následne je prizvaný pohotovostný lekár za účelom obhliadky mŕtveho, ktorý vypíše potrebné tlačivá.
- Hneď sa privolá aj riaditeľ zariadenia.
- Následne sa zavolá pohrebná služba za účelom prevozu na pitvu zomrelého.
- Po obhliadke lekárom, do momentu prevzatia zomrelého, sú jeho pozostatky uložené v osobitnej, chladnej miestnosti.
- Centrum oznámi rodičom úmrtie dieťaťa prostredníctvom obce.
- Ďalšie úkony spojené s prevozom a pohrebom dieťaťa riešia rodičia v spolupráci s obcou.
- Sociálny pracovník oznámi úmrtie dieťaťa príslušnému súdu a príslušnému pracovníkovi sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

Centrum pri mimoriadnych udalostiach akými sú nahlásenie nezvestnosti, dlhodobé úteky, ublíženie na zdraví a podozrenie so spáchania trestného činu dieťaťom a na dieťati, úmrtie dieťaťa, živelné pohromy a podobne, o daných **skutočnostiach bezodkladne písomne informuje:**

- ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor vykonávania opatrení SPODaSK v zariadeniach,
  - a v zmysle príkazu generálneho prokurátora aj príslušného prokurátora.